

ע"פ 221/18 - אסילקו לעבודות בנייה וחקלאות בע"מ נגד מדינת ישראל, עלי סמיראת

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייט

ע"פ 221/18

לפני:
כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המעוררת: אסילקו לעבודות בנייה וחקלאות בע"מ

נגד

המשיבים:
1. מדינת ישראל
2. עלי סמיראת

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 12.7.2018 בת"פ 24440-03-17 אשר ניתן על
ידי כבוד השופט רפאל יעקובי

תאריך הישיבה: כ"ח באייר התשע"ח (13.5.2018)

בשם המעוררת: מר ברוך מאירסון

בשם המשיבה 1: עו"ד חן אבידוב
בשם המשיב 2: עו"ד חנא מאהר

פסק-דין

הנשיאה א' חיות:

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים שלא לאפשר למערערת להצטרף כמשיבה להליך פלילי נגד המשיב 2.

רקע

1. נגד המערערת (להלן: החברה) והמשיב 2 – בעל המניות היחיד בחברה והמנהל שלה (להלן: המשיב) – התנהל הליך פלילי בגין עבירות מס בבית משפט השלום בירושלים (ת"פ 51033-12-11). ביום 29.11.2016 זיכה בית משפט השלום את החברה לאחר שהמדינה חזרה בה מהאישומים נגדה. כחודש לאחר מכן הרשיע בית משפט השלום את המשיב בעבירה של הכנת פנקסי חשבונות כוזבים וגזר עליו, בין היתר, עשרה חודשי מאסר בפועל. בהכרעת הדין דחה בית משפט השלום את טענת המשיב כי זיכוייה של החברה צריך לגרור גם את זיכוי, בציינו כי:

כתב האישום ייחס את העבירות לנאשם [המשיב] ולחברה יחדיו, כאשר אחריותו של הנאשם נבעה מהיותו מנהלה של החברה ומבצע ישיר של העבירות [...] באופן שאינו שגרתי, החברה בתיק זה יוצגה בנפרד מהנאשם, על ידי מר ברוך מאירסון, אשר אינו עורך דין, אך נטען כי הוא מזכיר החברה (והוצגו אישורים בענין זה). יצוגה הנפרד של החברה סרבל את ההליכים והאריכם במידה רבה [...] מעבר לכך, נציג החברה העלה בקשות וטענות רבות, אשר המעט שניתן לומר עליהן, שלא נועדו ליעל את ההליכים או למקדם.

[...]

ב"כ המאשימה הודיע, כי לאור העובדה שמעדות הנאשם עלה שהחברה אינה פעילה מזה זמן רב, ולאור הסרבול שנגרם בשל אופן ייצוגה, המאשימה חוזרת מאישום ביחס לחברה, ועל כן זוכתה החברה.

מכאן ברור, כי זיכוייה של החברה אינו נובע מכך שהמאשימה סברה כי המעשים המיוחסים לה לא בוצעו, אלא מכך שביור אשמתה של החברה היה מביא לסרבול נוסף של ההליך ובזבוז זמן שיפוטי יקר, מעבר לזה שכבר בזבוז. הדבר היחיד שניתן לומר על חזרת המאשימה מאישום ביחס לחברה הוא, שחבל שהדבר לא נעשה קודם לכן.

מכל מקום, כתב האישום מיחס לנאשם ביצוע ישיר של העבירות, ואחריותו למעשים הוכחה באופן ישיר, ולא דרך החזקה שבסעיף 224א לפקודת מס הכנסה. לפיכך ניתן ליחס לנאשם אחריות למעשים, גם מבלי ליחסם לחברה.

2. המשיב הגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט המחוזי בירושלים (להלן: ערעור המשיב), וביום 12.7.2017 הגישה החברה בקשה להצטרף כמשיבה לערעור המשיב. בקשה זו נדחתה עוד באותו היום (השופט ר' יעקובי) ונקבע כי:

"בהינתן שמדובר בהליך פלילי ומכלול נתוני ההליך, מה שמצוין בבקשה אינו מצדיק את המבוקש".

בקשה לעיון חוזר בהחלטה נדחתה ביום 12.12.2017. החברה ערערה על ההחלטה לדחות את בקשתה להצטרף כמשיבה לערעור המשיב ובד בבד הגישה בקשה לעיכוב הדיון בערעור המשיב אשר נדחתה ביום 12.1.2018. ביום 23.1.2018 דחה בית המשפט המחוזי (השופטים ר' יעקובי, א' דורות ו-ח' מרים-לומפ) את ערעור המשיב על הכרעת הדין, אך קיבל את הערעור על גזר הדין והפחית את עונש המאסר בפועל לחמישה חודשים (להלן: ערעור המשיב).

בקשת רשות ערעור שהגיש המשיב נדחתה אף היא, תוך שהודגש כי "בנסיבות המקרה הקונקרטי, וכאשר אחריותו של המבקש [המשיב] הוכחה באופן ישיר, אין מניעה להרשיע את המבקש במעשים מהם זוכתה החברה" (רע"פ 1645/18 סמיראת נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (27.2.2018)).

טענות הצדדים

3. בערעור דנן טוענת החברה כי על פי תקנה 424 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 היה על בית המשפט המחוזי לכלול אותה כמשיבה בערעור המשיב. עוד נטען כי החברה הגישה בקשה לפיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 וגם מטעם זה יש להוסיף אותה כמשיבה בערעור המשיב. בדיון שהתקיים ביום 13.5.2018 הוסיפה החברה וטענה כי זיכוייה היה צריך לגרור גם את זיכוי של המשיב, ועל כן היא עותרת לבטל את פסק הדין בערעור המשיב, להחזיר את הדיון בערעור המשיב לבית המשפט המחוזי ולצרפה כמשיבה בהליך שם.

המשיב מצטרף לטענות החברה ומדגיש כי אף שהעלה טענות אלו הן בערעור שהגיש לבית המשפט המחוזי והן בבקשת רשות הערעור שהגיש לבית משפט זה, ראוי כי הטענות יעלו מפי החברה עצמה.

4. המדינה טוענת מנגד כי לחברה אין מעמד בהליך הפלילי נגד המשיב שכן האינטרס היחיד שלה בהליך הוא לסייע בהגנה על המשיב, דבר שבאפשרותה לעשות גם מבלי להיות צד להליך.

למען שלמות התמונה יצוין כי לבקשת החברה ניתנה לה שהות להגיש אסמכתא לטיעוניה. בהודעה מיום 15.5.2018 הפנתה החברה לפסקי הדין בבש"פ 8133/11 חנאחנה נ' מדינת ישראל (9.11.2011) וברע"א 4265/17 ג'ורן נ' מדינת ישראל (13.11.2017) והוסיפה אסמכתאות מהמשפט המינהלי והאזרחי. עוד הוסיפה החברה וטענה כי יש לצרפה כצד לערעור המשיב, גם משום שנפגעה זכות הופלדיאנית שלה.

5. דין הערעור להידחות.

הצדדים להליך הפלילי בעניינו של המשיב הם המדינה כמאשימה מזה והמשיב כנאשם מזה (סעיף 11 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). החברה ביקשה לבסס את טענותיה לעניין ההצטרפות לערעור המשיב על אסמכתאות מן הדין האזרחי. אסמכתאות אלה הן בבחינת עירוב מין בשאינו מינו. אין מקום לערב בין סדרי הדין מן התחום האזרחי הנוגעות לצירוף בעלי דין, עם סדרי הדין במשפט הפלילי ואילו פסקי הדין שאליהם מפנה החברה בהודעתה מיום 15.6.2018 נוגעים לצירוף נפגעי עבירה כצד לערעור על גובה הפיצוי שנפסק להם ואף הם

אינם ממין העניין. טענתה של החברה כי נפגעה זכות הופלדיאנית שלה תוך הישענות על פסק הדין בבש"פ 658/88 חסן נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(1) 670 (1991) אין בה ממש, שכן אין בידה להצביע על זכות כלשהי שלה שנפגעה בהינתן העובדה שהיא זוכתה מן האישומים שהוגשו נגדה. מטענות החברה עולה כי רצונה היחיד הוא לסייע למשיב להתגונן מפני האישומים נגדו. לצורך כך, אין כל הכרח לצרפה להליך. משנשאלה החברה מדוע לא הצטרפה לצוות ההגנה של המשיב ציינה כי בחרה שלא לעשות כן והמזכיר שלה נימק זאת בכך ש"עו"ד מאהר [ב"כ המשיב] אוהב להיות לבד" (פרוטוקול מיום 13.5.2018, עמ' 4, שורה 14). לבסוף, לא למותר לציין כי טענת ההגנה שביקשה החברה להעלות בשם המשיב הועלתה על ידו ונדחתה הן על ידי בית משפט השלום, הן על ידי בית המשפט המחוזי והן על ידי בית המשפט העליון, כמפורט לעיל.

הערעור נדחה.

ה נ ש י א ה

השופט ע' פוגלמן:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופטת ד' ברק-ארז:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

הוחלט כאמור בפסק דינה של הנשיאה א' חיות.

ניתן היום, י"ז בסיון התשע"ח (31.5.2018).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ה נ ש י א ה